

Kommunereformen: Hva vil skje med de kommunale bedriftene?

Nyhetsartikkel 02.09.2016 • Skrevet av Nicolay Bjørn-Lian

Om kommunegrensene endres, bør kommunene enes om hvordan de vil fordele sine rettigheter og plikter. Da kan de selv bestemme hvordan de vil fordele eierskapet til sine bedrifter. Det kommer frem i en ny utredning som er skrevet på vegne av KS Bedrift.

KS Advokatene har utredet hvilke juridiske konsekvenser en ny kommunestruktur kan ha for kommunalt eide bedrifter. De har sett på aksjeselskap, interkommunale selskap, såkalte paragraf 27-selskap, samvirkeforetak og stiftelser.

Forfatterne av rapporten har vurdert følgene av både sammenslåing og deling av kommunene. Og de har sett på hva begge deler kan bety for eierne av selskapet, for selskapet selv og for tredjemann.

Kommunene kan avtale seg i mellom

«Inndelingsloven» har bestemmelser som er relevante for hva som skjer når kommunegrenser endres. Ved sammenslåing trenger ikke kommunene foreta et økonomisk oppgjør seg i mellom. Den nye kommunen overtar både rettigheter og forpliktelser fra kommunene som blir slått sammen.

Ved grensejustering og deling skal kommunene selv avgjøre om det er behov for et økonomisk oppgjør. Denne avtalefriheten omfatter også mulighet til å avtale fordeling av rettigheter og plikter.

Hvis kommunene ikke blir enige om oppgjøret, skal det skje ved skjønn. Inndelingsloven har regler om hvordan dette skal gjøres og om hva som skal legges til grunn.

Forfatterne av rapporten anbefaler at kommunene prøver å bli enige om fordeling av rettigheter og plikter. Kommunene vil da selv kunne bestemme hvordan de vil fordele eierskapet til selskaper.

Aksjeselskap: følgene for et AS

På eiersiden vil det vanligvis ikke ha så store konsekvenser ved sammenslåing av kommuner dersom et selskap kun har én eier. Det kan likevel bli aktuelt med nye eierstrategier og vedtektsendringer.

Ved deling av kommuner, og hvis det er flere eiere, melder det seg spørsmål om både forkjøpsrett og samtykke fra selskapet. Som hovedregel vil også vedtektsendringer være nødvendige.

Interkommunale selskap: følgene for et IKS

Ved sammenslåing av kommuner vil et IKS fortsette så lenge minst to eiere ønsker det. Men dersom det kun er én deltagerkommune igjen, må det oppløses.

Om virksomheten overføres til kommunen, blir det en virksomhetsoverdragelse. Om en slik overføring ikke skjer, har ikke de ansatte særskilte rettigheter med mindre det er laget en egen avtale om dette.

Dersom kommuner deles, kan et IKS få flere medlemmer. Det kan også føre til en ny maktbalanse og kreve at man endrer vedtektene. Endringer på eiersiden fordrer at man lager ny selskapsavtale.

Paragraf 27-selskap

For paragraf 27-selskaper som er egne rettssubjekter er konsekvensene stort sett de samme som for et IKS. Endringer på eiersiden vil ikke automatisk utløse krav om endring av vedtektene.

Forfatterne påpeker likevel at vedtektene må gjennomgås for å sjekke om det er nødvendig med endringer. Følgene for kreditor blir de samme som for et IKS både ved sammenslåing og deling.

Samvirkeforetak: følgene for et SA

Et samvirkeforetak har medlemmer, ikke eiere. For at en ny kommune kan få overført medlemskapet, må interessene til den nye kommunen ivaretas gjennom samvirkeforetaket.

Selv om dette som oftest vil være tilfelle, må man likevel sjekke om det kan ligge noen begrensninger i vedtektene.

Hvis alle medlemmene går inn i en ny kommune, må samvirkeforetaket oppløses. Dersom noen av medlemmene slår seg sammen og blir ett medlem, så er det ingen reell forskjell. Konsekvensene for en kreditor blir også her som for et AS.

Stiftelser

Ettersom en stiftelse hverken har eiere eller medlemmer, får hverken en sammenslåing eller deling i utgangspunktet noen følger for kommunene.

Det kan finnes avtaler mellom stiftelsen og en kommune om for eksempel tilskudd. Hvorvidt disse skal videreføres vil avhenge av innholdet i avtalen.

Som hovedregel vil en ny sammenslått kommune overta forpliktelsene som de gamle kommunene hadde overfor stiftelsen. Ved deling av kommuner, kan også forpliktelsene deles.

For stiftelsen kan en kommunesammenslåing endre behovet for tjenestene den tilbyr. For eksempel vil et krisesenter med en avtale med én kommune få en ganske ny situasjon dersom denne kommunen slår seg sammen med en storkommune.

I lenken under finner du rapporten:

<http://www.ksbedrift.no/media/1978/rapport-om-selskaper-og-kommunereform.pdf>